

กระทู้ถามที่ ๔๐๙ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการจัดสรรโควตาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่ผู้พิการและนักกีฬาคนพิการ
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ด้วยปัจจุบันมีผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ประกอบอาชีพจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากภาครัฐได้ส่งเสริมให้ผู้พิการได้ประกอบอาชีพจำหน่าย สลากกินแบ่งรัฐบาล หาเลี้ยงชีพโดยการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาล ให้ทั้งรายบุคคลและผ่านกลไก ขององค์กรผู้พิการต่าง ๆ ทั้งนี้ พบว่าการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่ผู้พิการนั้นมีปัญหา ในกระบวนการจัดสรร จนทำให้ผู้พิการได้รับจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ทั่วถึงและเพียงพอต่อการ ดำเนินการอย่างมีคุณภาพและมีศักดิ์ศรีได้ นอกจากนี้จากการลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้พิการ พบว่าบางองค์กรถูกดำเนินการโดยผู้ที่ไม่ใช่คนพิการหากแต่นำชื่อของผู้พิการไปขอสิทธิในการรับจัดสรร สลากกินแบ่งรัฐบาล ทำให้ผู้พิการจำนวนมากไม่ได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลตามเจตนารมณ์ ของรัฐที่ต้องการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้พิการ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงขอเรียนถาม ในประเด็นต่อไปนี้

๑. ขอทราบว่าการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลเพิ่มเติมสำหรับผู้พิการ นักกีฬาคนพิการ จากที่ยังไม่เคยได้รับหรือได้รับ ๕ เล่ม เป็น ๑๐ เล่มต่องวด เพื่อให้มีรายได้ เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพได้หรือไม่ อย่างไร หากดำเนินการได้มีแผนการและกรอบเวลาในการดำเนินการ อย่างไร หากไม่สามารถดำเนินการได้ รัฐมีแนวทางอย่างไรในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้กับผู้พิการ

๒. ขอให้มีการตรวจสอบองค์กรผู้พิการที่ได้รับสิทธิจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลว่า การดำเนินการขององค์กรเป็นไปเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของผู้พิการอย่างแท้จริงหรือไม่ อย่างไร และมีการจัดสรรโควตาขององค์กรอย่างทั่วถึง ไม่มีการสวมสิทธิหรือกระจุกตัวของสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่ผู้ใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ขอทราบรายละเอียด

๓. ขอรบถึงการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
ที่ผลิตทั้งหมดนั้นมีการจัดสรรอย่างไร และมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหาขายสลากกินแบ่งรัฐบาล
เกินราคา ขอรบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๐๙ ร.

ของ นายปริญญา ช่วยเกิด ศิริรัตน์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการจัดสรรโควตาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่ผู้พิการและนักกีฬาคนพิการ

ข้าพเจ้า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง การแก้ไขปัญหาการจัดสรรโควตาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่ผู้พิการและนักกีฬาคนพิการของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติตามที่ได้รับรายงานจากกระทรวงการคลัง ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

ข้อมูลจากกระทรวงการคลัง ทราบว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พิมพ์สลากออกจำหน่ายโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ซื้อเป็นหลัก แล้วนำมาจัดสรรให้แก่ตัวแทนเพื่อนำไปจำหน่าย ซึ่งปัจจุบันไม่ปรากฏว่ามีความต้องการของผู้ซื้อเพิ่มขึ้น จึงยังไม่มีเหตุผลและความจำเป็นที่จะพิมพ์สลากเพิ่มขึ้นจากกรอบเขตที่มีอยู่ และปัจจุบันสัดส่วนของนักกีฬาที่รับสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลประกอบไปด้วย

๑. สมาคม มูลนิธิ และองค์กรการกุศลที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือคนพิการ จำนวน ๘๗๙ แห่ง มีสมาชิกจำนวน ๑๘,๐๒๔ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕)

๒. คนพิการรายย่อยในระบบตัวแทนจำหน่าย จำนวน ๒,๐๓๕ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕)

ทั้งนี้ หากมีการพิมพ์สลากเพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ซื้อในภายหน้า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จะคำนึงถึงคนพิการเป็นลำดับแรก แต่เนื่องจากในขณะนี้ยังไม่มีกรพิมพ์สลากเพิ่ม จึงยังไม่สามารถจัดสรรโควตาสลากเพิ่มเติมสำหรับคนพิการ นักกีฬาคนพิการได้

คำตอบข้อที่ ๒

ข้อมูลจากกระทรวงการคลัง ทราบว่า จากการตรวจสอบสมาคม มูลนิธิ และองค์กรการกุศลที่ผ่านมาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีการดำเนินการมาโดยตลอด ดังนี้

๑. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลทำสัญญากับสมาคม มูลนิธิ และองค์กรการกุศลเป็นรายปี โดยในระหว่างสัญญา หากพบว่ามีกรดำเนินการต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามสัญญาที่กำหนด สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะไม่ทำสัญญาในปีต่อไป

๒. ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง คุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ ข้อ ๒ ตัวแทนจำหน่ายประเภทสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรการกุศลต่าง ๆ เงื่อนไข ข้อ ๕ กำหนดว่า “ต้องบริหารจัดการสลากให้กับสมาชิกภายในองค์กรให้เกิดความเป็นธรรม หากมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรสลากหรืออื่นใดก็ตาม สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอสงวนสิทธิ์ในการจ่ายสลากให้แก่องค์กรจนกว่าจะได้ข้อยุติ” ดังนั้น หากสมาคม มูลนิธิ และองค์กรการกุศล

ถูกสมาชิกร้องเรียนว่าบริหารงาน ไม่โปร่งใส หรือไม่เป็นธรรม สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะระงับการจ่ายสลากไว้จนกว่าจะได้ข้อยุติ

๓. มาตรการลงโทษตัวแทนจำหน่ายนิติบุคคล ประเภทสมาคม องค์กร มูลนิธิ ที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญา รวมถึงการตรวจพบบนแพลตฟอร์มของกลุ่มบุคคลที่จำหน่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

๔. สมาคม มูลนิธิ และองค์กรการกุศล ต้องมีจุดจำหน่าย ๘๐ บาท โดยขายปลีกเองหรือมอบให้แก่สมาชิกเพื่อขายปลีกตามราคาที่กำหนดไว้ ส่วนกรณีผู้ดำเนินการได้รับสลากไปจำหน่ายตั้งแต่ ๑๐๐ เล่มขึ้นไป ต้องมีจุดจำหน่ายของผู้ดำเนินการอย่างน้อย ๑ จุด สำหรับให้สมาชิกหรือประชาชนจำหน่ายบนแอปพลิเคชัน my GLO ซึ่งได้ระบุไว้ในสัญญาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดทำร่วมกับสมาคม มูลนิธิ และองค์กรการกุศล

๕. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้ทำการสุ่มตรวจการกระจายสลากให้กับสมาชิกของสมาคม องค์กร มูลนิธิ ที่นำสลากไปจำหน่าย โดยให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อสังเกตการณ์

คำตอบข้อที่ ๓

ข้อมูลจากกระทรวงการคลัง ทราบว่า

๑. ปัจจุบันสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยแบ่งสัดส่วนดังนี้

๑.๑ ระบบตัวแทนจำหน่าย จำนวน ๓๑ ล้านฉบับ

๑.๒ ระบบซื้อ - จดล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน ๖๔ ล้านฉบับ

๑.๓ สลากโครงการดิจิทัล จำนวน ๕ ล้านฉบับ

๒. กรณีปัญหาสลากเกินราคา สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้กำหนดโรดแมปในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ๓ ระยะ คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางบรรเทาปัญหาสลากเกินราคา และเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวและยั่งยืน ประกอบด้วย

๒.๑ ระยะสั้น ได้แก่ การขยายจุดจำหน่ายโครงการ “สลาก ๘๐” ปัจจุบันนำร่องพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และนนทบุรี ๗๘ จุด และการขยายไปทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินการในเชิงลึกและในเชิงกว้าง โดยในเชิงลึกได้พิจารณาเพิ่มเขต/อำเภอละ ๑ จุด จากรายชื่อตัวแทนจำหน่ายที่ได้ผ่านการพิจารณาคัดเลือกเป็นผู้ขึ้นบัญชีสำรองของแต่ละเขต/อำเภอ และในเชิงกว้างได้เปิดรับสมัครตัวแทนจำหน่ายรายเดิม ส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน ๗๕ จังหวัด อำเภอละ ๑ - ๒ จุด รวมจำนวนไม่เกิน ๑,๐๐๐ จุด เริ่มจำหน่ายตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๒.๒ ระยะกลาง ได้แก่

(๑) การเปิดรับสมัครลงทะเบียนในระบบซื้อ - จดล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านเว็บไซต์ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ราย ตั้งแต่ ๑ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ โดยมี ๒ ประเภท คือ ประเภทรายใหม่ ปี ๒๕๖๕ และประเภทรายเดิม ปี ๒๕๕๘ ผู้ค้าสลากที่ประสงค์จะลงทะเบียนใหม่สามารถลงทะเบียนได้ หากมีคุณสมบัติตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด ส่วนผู้มีสิทธิ์

ลงทะเบียนรายเดิมจะต้องลงทะเบียนเพื่อเป็นการยืนยันตัวตน ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จะมีวิธีการตรวจสอบว่าเป็นผู้ขายสลาก ๘๐ บาท จริงหรือไม่ ด้วยการติดคิวอาร์โค้ดที่แจ้งจำหน่ายสลากของผู้ลงทะเบียน โดยประชาชนผู้ซื้อสลากจะเป็นผู้ทำการยืนยันรับรองให้หรือการจำหน่ายผ่านแอปพลิเคชันเป่าตัง ฤๅเงิน ส่วนอีกทางหนึ่งจะใช้วิธีลงพื้นที่สำรวจเพื่อจัดทำสำมะโนผู้ค้าจริงต่อไป

(๒) การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยลักษณะของสลากยังคงเป็นสลากประเภทและรูปแบบเดิมไม่เปลี่ยนแปลงจากปัจจุบัน จึงสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและศึกษาผลกระทบทางสังคมก่อน โดยวิธีดำเนินการ เริ่มจากตัวแทนจำหน่ายที่เข้าร่วมโครงการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์ม มอบสลากให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำเข้าสู่ระบบ และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะเก็บสลากตัวจริงไว้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการรับเงินรางวัล ซึ่งประชาชนที่ต้องการซื้อสลากในระบบนี้จะต้องลงทะเบียนผู้ซื้อก่อน และจ่ายเงินเข้าบัญชีตัวแทนจำหน่าย ข้อดีของระบบคือ การสั่งซื้อจะถูกบันทึกและจัดเก็บไว้สามารถตรวจสอบข้อมูลการซื้อขายได้ และเมื่อถูกรางวัลระบบจะแจ้งเตือนให้ติดต่อขอรับเงินรางวัล ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้ว สำหรับการพัฒนาระบบการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบเครื่องจำหน่ายและแบบออนไลน์ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการโครงการ “สลากดิจิทัล” เริ่มจำหน่ายตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๕ เป็นสลากของงวดวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ มีสลากจำนวน ๕,๑๗๓,๕๐๐ ฉบับ

๒.๓ ระยะยาว ได้แก่ การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีแผนดำเนินการในการลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นและศึกษาผลกระทบในการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ ทั้งนี้ ภายใต้ข้อจำกัดของสถานการณ์โควิด 19 ดังนี้

(๑) รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและศึกษาผลกระทบทางสังคมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัล เดือนกรกฎาคม - เดือนสิงหาคม ๒๕๖๕

(๒) นำเสนอผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและศึกษาผลกระทบทางสังคม เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลต่อคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เดือนกันยายน ๒๕๖๕

๓. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กำหนดมาตรการดำเนินการกรณีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา ดังนี้

๓.๑ กรณีผู้จำหน่ายสลากเกินราคา มีโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๙ ตามประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคา ระบบตัวแทนจำหน่ายสลาก ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคา ระบบซื้อ - จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

๓.๒ กรณีตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อ - จอกล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลที่กระทำผิดเงื่อนไข สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้ออกประกาศห้ามตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อ - จอกล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล นำสลากของตนเองไปจำหน่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยหากตรวจพบว่าการกระทำดังกล่าว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะพิจารณาตัดสิทธิและบอกเลิกสัญญาทันที

๓.๓ นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาเกินกว่าที่กำหนดในสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอนุชา นาคาศัย) เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกรรมการ และเลขานุการ และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอนุชา นาคาศัย) ประธานกรรมการแก้ไขปัญหาผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาเกินกว่าที่กำหนดในสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๓ คณะ และคณะทำงาน จำนวน ๑ คณะ เพื่อแก้ไขปัญหาสลากเกินราคา